

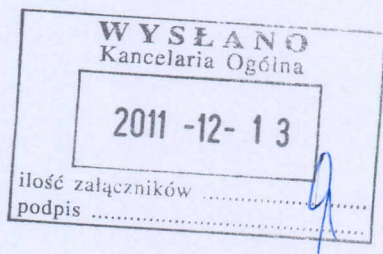

Marszałek

Województwa Podlaskiego

Białystok, 13 grudnia 2011 r.

BI-II.0003.1.9.2011

Panowie

Marek Olbryś

Marek Komorowski

Radni Województwa Podlaskiego

Odpowiadając na Panów pytania w sprawie lotniska regionalnego, zadane podczas XIII sesji Sejmiku Województwa Podlaskiego, uprzejmie wyjaśniam:

Wstępne prace studyjne dotyczące oceny możliwości uruchomienia w województwie podlaskim lotniska użytku publicznego rozpoczęto w roku 2000. Na zlecenie ówczesnych władz samorządowych opracowany został dokument zatytułowany *Ocena możliwości i warunków perspektywicznych budowy podlaskiego lotniska regionalnego w rejonie wsi Topolany-Potoka w gminie Michałowo*. Ponadto w 2002 r. sporządzono projekt procedur instrumentalnego podejścia do lądowania dla planowanego lotniska Topolany. W omawianym okresie Województwo Podlaskie wydało na opracowanie ww dokumentów łącznie **35.315,54 zł**.

W przyjętej w 2003 roku Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2010 zapisano między innymi: *Niewystarczająca dostępność komunikacyjna, w tym również złe parametry i stan techniczny dróg, obniżają atrakcyjność gospodarczą regionu. (...) Rozwój infrastruktury drogowej i technicznej to warunek niezbędny do zapewnienia sprawnego i niekolizyjnego z osadnictwem ruchu tranzytowego, łatwego dostępu do regionu oraz równomierniejszego rozwoju ośrodków miejskich. Realizacja tego celu oznacza poprawę połączeń komunikacyjnych, tj. drogowych, kolejowych oraz lotniczych co przyczyni się do rozwoju działalności gospodarczej i do wzrostu zatrudnienia. Warunkiem podniesienia atrakcyjności lokalizacyjnej województwa jest budowa podlaskiego lotniska regionalnego (...).* W związku z tym w roku 2005 Zarząd Województwa Podlaskiego II kadencji, realizując postanowienia Strategii rozwoju województwa, podjął decyzję o przystąpieniu do opracowania dokumentacji projektowej modernizacji tymczasowego lotniska na Krywlanach. Zgodnie z przyjętymi założeniami miało to być lotnisko z drogą startową o długości 1400 m, tj. lotnisko o minimalnych parametrach technicznych zaspokajające na tym etapie potrzeby województwa.

Pierwotnie zakładano, że możliwe będzie przebudowanie lotniska Krywłany bez konieczności wychodzenia poza jego dotychczasowe granice. W praktyce okazało się, że z uwagi na długość i umiejscowienie planowanego pasa startowego konieczne jest częściowe wylesienie terenu przyległego do lotniska Krywłany. Tym samym zaistniała konieczność opracowania dla tego terenu planu miejscowego, który byłby podstawą do rozszerzenia granic planowanego lotniska z jednoczesnym prawem do dokonania wylesienia części terenu.

W roku 2005 Miasto Białystok przystąpiło do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy w Białymstoku (rejon Krywłany). Projekt planu, zgodnie z obowiązującymi procedurami, został przekazany Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego do uzgodnienia. W dniu 6 lipca 2007 r. Prezes Urzędu Lotnictwa

Cywilnego postanowieniem nr ULC-LTL-1RS-54 odmówił jego uzgodnienia. W uzasadnieniu postanowienia stwierdzono między innymi: (...) *lotnisko Krywlany zostało ujęte w przygotowanym przez Ministra Transportu i przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 8 maja 2007 r. „Programie rozwoju sieci lotnisk i lotniczych urządzeń naziemnych” jako lotnisko regionalne, które w warunkach polskich ma charakter lotniska o kodzie referencyjnym 4D. Biorąc pod uwagę wielkość typowych statków powietrznych użytkowanych w komunikacji regionalnej, wymagana minimalna długość drogi startowej wynosi 2000 m. (...) Infrastruktura techniczna lotniska powinna zapewniać przyjęcie samolotów odrzutowych średniego zasięgu, zabierających na pokład 150 pasażerów (np. Boeing B-737) oraz obsługę terminalową co najmniej 250 000 pasażerów w ciągu roku. Przedmiotowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje budowę drogi startowej o długości 1400 m i szerokości 30 m (...) a więc jedynie dla statków powietrznych turbośmigłowych o pojemności ok. 50 pasażerów oraz dla małych, dyspozycyjnych samolotów odrzutowych. Należy zaznaczyć, że plan zagospodarowania przestrzennego powinien zawierać docelowe parametry lotniska tj. długość drogi startowej, pola wlotu, płaszczyzny podejścia itd., a więc dla lotniska co najmniej kodu 4D. Przedstawiony projekt planu zagospodarowania przestrzennego tych elementów nie zawiera.*

W związku z postanowieniem Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego Zarząd Województwa Podlaskiego III kadencji podjął działania mające na celu ustalenie czy możliwe jest wybudowanie na Krywlanach lotniska o kodzie referencyjnym 4D. W tym celu w dniu 8 sierpnia 2007 r. zlecono między innymi opracowanie, na bazie dotychczasowego projektu, wstępnego projektu zagospodarowania terenu dla lotniska Krywlany, uwzględniającego nowe parametry techniczne lotniska, wraz ze wstępnym raportem oddziaływania na środowisko. Decyzję w tej sprawie poprzedziła, przeprowadzona w dniu 23 lipca 2007 r. w trakcie IX sesji Sejmiku Województwa Podlaskiego, debata na temat lokalizacji lotniska regionalnego. Jej efektem było przyjęcie przez Sejmik Województwa Podlaskiego stanowiska, w którym organ stanowiący wyraził poparcie dla działań podejmowanych przez Zarząd Województwa zmierzających do wybudowania lotniska regionalnego zlokalizowanego na Krywlanach (...) *o ile wstępny raport oddziaływania na środowisko i wstępny projekt lotniska z pasem startowym ok. 2100 m potwierdzą możliwość takiej lokalizacji. (...) W związku z takim kierunkiem działań Sejmik popiera wpisanie lotniska regionalnego Krywlany na listę indykatywną projektów kluczowych RPO Województwa Podlaskiego.*

Z opracowań przygotowanych na zlecenie Zarządu Województwa Podlaskiego wynikało między innymi, że lokalizacja portu lotniczego o zakładanych parametrach jest możliwa na terenie Krywlan z tym, że będzie to wymagało wylesienia ponad 100 ha lasu.

Wstępną koncepcyjną dokumentację projektową przekazano do konsultacji Prezydentowi Miasta Białegostoku. W dniu 10 stycznia 2008 r. Prezydent Miasta Białegostoku zgłosił potrzebę wprowadzenia zmian w projekcie lotniska Krywlany między innymi poprzez uwzględnienie zamierzeń inwestycyjnych Gminy Białystok w tym rejonie, a co za tym idzie zmiany usytuowania osi drogi startowej wskazując, że zaproponowane rozwiązanie umożliwi jej wydłużenie do 2500 m.

W związku z tym, że lokalizacja regionalnego lotniska wymagała zmiany sposobu użytkowania terenów leśnych, tzn. wycinki ponad 100 ha Lasu Solnickiego, Marszałek Województwa Podlaskiego oraz Prezydent Miasta Białegostoku wystąpili w dniu 31 grudnia 2007 r. do Ministra Środowiska z pytaniem czy możliwe będzie w przyszłości – w celu budowy lotniska regionalnego – uzyskanie zgody na zmianę gospodarki drzewostanem w kompleksie lasów okalających Białystok w okolicy Krywlan. W odpowiedzi z dnia 10 marca 2008 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska stwierdził, iż nie otrzymał formalnego wniosku o zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne i

poinformował, że wpłynęły do niego liczne protesty mieszkańców Podlasia dotyczące lokalizacji lotniska na Krywlanach. W konkluzji zwrócił się o przekazanie aktualnego stanowiska władz Województwa Podlaskiego w tej sprawie.

Przed uzyskaniem wyżej wymienionej odpowiedzi Rada Miejska Białegostoku w dniu 25 lutego 2008 r. uchyliła swoją uchwałę z dnia 29 sierpnia 2005 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy w Białymstoku (rejon ul. Ciołkowskiego i ul. Wiadukt, tzn. lotniska na Krywlanach). Tym samym dalsze prace związane z lokalizacją lotniska regionalnego na Krywlanach wymagały wszczęcia nowej procedury związanej z ustaleniem planu miejscowego dla tego terenu. Do chwili podjęcia cytowanej uchwały, tj. do lutego 2008 r. Województwo Podlaskie na prace związane z planowaną modernizacją lotniska na Krywlanach wydatkowało łącznie **1.315.940,43 zł**.

W związku z przedstawionymi wyżej faktami radni Województwa Podlaskiego zwrócili się do Marszałka Województwa i przewodniczącego Sejmiku o zwołanie nadzwyczajnej sesji poświęconej analizie lokalizacji lotniska regionalnego. Wnioskowana sesja odbyła się w dniu 31 marca 2008 r. W jej wyniku Sejmik Województwa Podlaskiego przyjął stanowisko, w którym stwierdził między innymi: *Sejmik Województwa Podlaskiego uznaje budowę lotniska regionalnego za zadanie priorytetowe o szczególnym znaczeniu dla rozwoju województwa. Budowa regionalnego lotniska może być współfinansowana z regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007 – 2013 pod warunkiem, że inwestycja zostanie rozliczona do roku 2015. Dotrzymanie tego terminu w przypadku realizacji inwestycji w lokalizacji nie posiadającej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest mało realne. W tej sytuacji Sejmik Województwa uznaje za konieczne sprawdzenie możliwości lokalizacji lotniska regionalnego w Topolanach, gdzie istnieje obowiązujący plan miejscowy. Mając na uwadze, że podstawowym warunkiem rozstrzygającym o lokalizacji lotniska jest uzyskanie pozytywnej decyzji środowiskowej, Sejmik Województwa Podlaskiego uznaje za niezbędne w pierwszej kolejności opracowanie raportu oddziaływania na środowisko dla lokalizacji regionalnego lotniska w Topolanach. W ramach wykonanego raportu zostaną uwzględnione porównawczo inne lokalizacje lotniska regionalnego, w tym Krywlany. W związku z powyższym Sejmik Województwa Podlaskiego zobowiązuje Zarząd Województwa Podlaskiego do podjęcia w trybie pilnym działań mających na celu opracowanie raportu i innych prac mających na celu budowę lotniska, (...).*

Efektem tego stanowiska było podjęcie przez Zarząd Województwa Podlaskiego decyzji o przeprowadzeniu postępowań w sprawie udzielenia zamówień publicznych na:

- 1) opracowanie mapy zasadniczej do celów projektowych – mapa została opracowana za kwotę 145.180 zł (wydatek sfinansowano z dotacji budżetu państwa),
- 2) wykonanie dokumentacji projektowej „Koncepcji programowo- przestrzennej- techniczno-technologicznej regionalnego lotniska dla Województwa Podlaskiego o kodzie referencyjnym 4D” – dokumentacja opracowana została za kwotę 732.000 zł (wydatek sfinansowano z dotacji budżetu państwa),
- 3) opracowanie analizy wielokryterialnej oraz raportu oddziaływania na środowisko dla lotniska regionalnego Województwa Podlaskiego – analiza wraz z raportem opracowana została za kwotę 1.862.508,12 zł.

Koncepcja programowo-przestrzenno-techniczno-technologiczna miał dać odpowiedź na pytanie czy z technicznego punktu widzenia możliwe jest wybudowanie lotniska o określonych parametrach we wskazanych przez Zamawiającego lokalizacjach. Po wtóre wykonawca zobowiązany był opracować koncepcję programowo-techniczno-

technologiczną lotniska regionalnego. W oparciu między innymi o ten dokument, o zawarte w nim dane techniczne dotyczące między innymi organizacji i funkcjonowania przyszłego lotniska, miała być sporządzona analiza wielokryterialna i raport oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia.

Celem analizy wielokryterialnej było:

- dokonanie oceny potencjalnych lokalizacji lotniska regionalnego z punktu widzenia kryterium społecznego, środowiskowego, kosztowego, funkcjonalnego i czasu realizacji,
- wskazanie, na podstawie wyników analizy, 3 wariantów lokalizacji lotniska najkorzystniejszych z punktu widzenia wyżej wymienionych kryteriów.

Raport oddziaływania na środowisko miał być wykonany porównawczo dla 3 wariantów wskazanych w analizie wielokryterialnej. Obowiązek porównania w raporcie alternatywnych wariantów lokalizacyjnych przedsięwzięcia wynika wprost z przepisów prawa.

Zarząd Województwa Podlaskiego do wstępnej oceny wskazał 7 potencjalnych lokalizacji lotniska regionalnego. Zostały one wytypowane przez specjalistyczną jednostkę do spraw planowania przestrzennego. Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w celu wskazania potencjalnych lokalizacji przeanalizowało wszystkie możliwe warianty realizacji lotniska na terenie powiatu białostockiego, biorąc również pod uwagę wnioski zgłoszone przez lokalne samorządy. Do wstępnej oceny wytypowano następujące warianty lokalizacji:

- Wariant I - Protasy-Kamionka-Kuriany (gm. Zabłudów),
- Wariant II - Żuki-Pasynki-Kowalowce (gm. Zabłudów),
- Wariant III - Żuki-Pasynki-Kudrycze (gm. Zabłudów),
- Wariant IV - Sawino-Saniki-Bagienki (gm. Tykocin),
- Wariant V - Topolany (gm. Michałowo),
- Wariant VI - Krywlany (m. Białystok),
- Wariant VII - Targonie-Krytuły-Nowe Chlebotki (gm. Zawady).

Wykonawca analizy wielokryterialnej a jednocześnie raportu środowiskowego, biorąc pod uwagę zarówno wnioski wynikające z dokumentacji projektowej (koncepcji programowo-przestrzennej-techniczno-technologicznej) jak i analizy wielokryterialnej zarekomendował 3 najbardziej korzystne jego zdaniem lokalizacje przyszłego lotniska, tj.

- Wariant IV - Sawino-Saniki-Bagienki (gm. Tykocin),
- Wariant V - Topolany (gm. Michałowo),
- Wariant VII - Targonie-Krytuły-Nowe Chlebotki (gm. Zawady),

W dokumencie tym, podobnie jak i w koncepcji programowo-przestrzennej-techniczno-technologicznej, jednoznacznie stwierdzono, że nie jest możliwe wybudowanie na Krywlanach lotniska kategorii 4D.

Zgodnie z przyjętymi założeniami raport środowiskowych opracowany został dla 3 lokalizacji rekomendowanych przez autorów analizy.

Zarząd Województwa Podlaskiego, po zapoznaniu się ze wstępnymi wynikami raportu, wybrał wariant IV Sawino-Saniki-Bagienki (gm. Tykocin) jako wariant inwestorski ponieważ został on wskazany jako najkorzystniejszy z uwagi na łączne najmniejsze negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze. Nie bez znaczenia było również centralne położenie tej lokalizacji względem głównych ośrodków miejskich województwa

oraz dogodny do niej dojazd. Pod tym względem lokalizacja ta była zdecydowanie korzystniejsza aniżeli rejon Topolany położony 29 km na południowy-wschód od Białegostoku w pobliżu granicy z Białorusią, a więc na peryferiach województwa. Przytoczone argumenty przemawiały za wyborem wariantu IV jako najkorzystniejszego z punktu widzenia celu jakim jest uruchomienie lotniska regionalnego pomimo, że realizacja inwestycji w tym miejscu wiązałaby się z koniecznością poniesienia przez Województwo Podlaskie dodatkowych kosztów związanych z wykupem gruntów i niwelacją terenu.

W dniu 18.09.2009 r. Zarząd Województwa Podlaskiego, w oparciu o wyniki raportu środowiskowego złożył wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie lotniska regionalnego dla Województwa Podlaskiego zlokalizowanego na terenie gminy Tykocin (Sawino-Saniki-Bagienki). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniu 16.04.2010 r. wydał pozytywną decyzję środowiskową dla wnioskowanej lokalizacji.

Zgodnie z przyjętymi założeniami, budowa lotniska regionalnego miała być sfinansowana ze środków UE w ramach RPO WP, a jej zakończenie i rozliczenie powinno nastąpić do końca 2015 r. Dlatego też Zarząd Województwa Podlaskiego z chwilą uzyskania decyzji środowiskowej podjął działania mające na celu przygotowanie dokumentów niezbędnych do zrealizowania planowanego przedsięwzięcia. W związku z tym w roku 2010 zlecono między innymi opracowanie dla lokalizacji Sawino-Saniki-Bagienki mapy przeszkód lotniczych, planu organizacji ruchu (procedury startów i podejścia do lądowania) oraz programu funkcjonalno-użytkowego dla planowanego lotniska. Ponadto sporządzono analizę prawną, finansową i organizacyjną różnych modeli (wariantów) realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie lotniska regionalnego, a także przygotowano dokumenty umożliwiające złożenie wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie Projektu w ramach RPO, w tym między innymi Studium Wykonalności.

W dniu 05.01.2011 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uchylił w całości decyzję środowiskową wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji. GDOŚ w uzasadnieniu decyzji wskazał na szereg braków, zaniedbań i nieprawidłowości w raporcie opracowanym przez Konsorcjum ARUP/EKOTON. Z treści uzasadnienia decyzji wynikało również, że analiza wielokryterialna, między innymi z racji na niewłaściwą metodologię badań przyrodniczych, prowadzi do błędnych, a przynajmniej nie dających się zweryfikować wniosków, a zatem jest także wykonana nieprawidłowo. W związku z tym Zarząd Województwa Podlaskiego wezwał wykonawcę Raportu do poprawy ww dokumentów. Trwające przez kilka miesięcy negocjacje nt usunięcia wad w Raporcie zakończyły się fiaskiem. W związku z tym w dniu 6.10.2011 r. Zarząd Województwa Podlaskiego wniósł pozew przeciwko Konsorcjum ARUP/EKOTON z żądaniem zapłaty kwoty **1.927.168 zł** z tytułu nienależytego wykonania umowy. W żądanej kwocie mieszczą się również wydatki poniesione przez Województwo Podlaskie na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego (64.660 zł) bowiem dokument ten w całości odnosił się do lokalizacji wskazanej w raporcie.

W związku z zaistniałą sytuacją Zarząd Województwa Podlaskiego we wrześniu 2011 r. zlecił opracowanie nowego raportu środowiskowego. Decyzja w tej sprawie została poprzedzona ponowną analizą wariantów lokalizacji lotniska regionalnego. Na podstawie opinii ekspertów ds. środowiskowych i lotniczych wytypowano 3 warianty lokalizacji, tj. w rejonie wsi: Saniki gm. Tykocin, Topolany gm. Michałowo i Nowosady gm. Zabłudów dla których sporządzony zostanie raport. Jego wykonawca zobowiązany został do przeprowadzenia badań przyrodniczych według metodologii opracowanej na nasze zlecenie

przez eksperta ds. środowiskowych; metodyka badań została skonsultowana z organizacjami ekologicznymi.

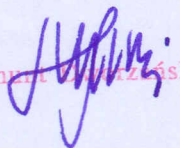
Z uwagi na konieczność przeprowadzenia całorocznych badań przyrodniczych w celu opracowania nowego raportu środowiskowego (raport zostanie opracowany do dnia 22.12.2012 r.) oraz biorąc pod uwagę wymogi formalno-prawne, które muszą być spełnione w celu uzyskania "pozwolenia na budowę lotniska" w trybie specustawy lotniskowej, w obecnej perspektywie finansowej, tj. do końca 2015 r., z przyczyn obiektywnych, możliwe jest jedynie uzyskanie pozwolenia na budowę lotniska z prawem do przejęcia nieruchomości niezbędnych na ten cel.

Dokumenty, które zostały opracowane w latach 2008 – 2011, z wyłączeniem raportu środowiskowego sporządzonego przez Konsorcjum ARUP/EKOTON oraz programu funkcjonalno-użytkowego, będą wykorzystane przy realizacji obecnego Projektu. Na ich przygotowanie wydatkowano łącznie **1.644.620,18 zł**, w tym **767.440,18 zł** z budżetu województwa i **877.180 zł** z dotacji budżetu Państwa. Środki pochodzące z budżetu Województwa są kosztami kwalifikowanymi w związku z czym 90% tej kwoty będzie podlegać zwrotowi w ramach realizacji projektu pn. Budowa lotniska regionalnego użytku publicznego w województwie podlaskim – Etap I faza projektowa. Wniosek o dofinansowanie ww projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007 – 2013 został złożony w dniu 5.12.2011 r.

Reasumując, w okresie od 01.01.2000 do 01.12.2011 r. na prace przygotowawcze związane z realizacją planowanego przedsięwzięcia wydano łącznie **4.838.108,27 zł**, w tym **877.180 zł** z dotacji budżetu Państwa. Struktura wydatków w omawianym okresie była następująca:

- 1) lata 2000 – 2002 - opracowanie dokumentów studyjnych związanych z oceną możliwości budowy lotniska w rejonie wsi Topolany – **34.315,54 zł**,
- 2) lata 2005 – luty 2008 – koszty poniesione w związku z przygotowaniem do modernizacji lotniska na Krywlanach – **1.315.940,43 zł**,
- 3) lata 2008 – 2011 – wydatki związane z przygotowaniem do realizacji projektu pn budowa lotniska regionalnego użytku publicznego w województwie podlaskim – **3.487.852,30 zł**, w tym:
 - a. **-83.936 zł** – zwrot przez zakład energetyczny **zaliczki** za niewykonane przyłącze energetyczne w związku z odstąpieniem od realizacji lotniska na Krywlanach,
 - b. **877.180 zł** z dotacji budżetu Państwa,
 - c. **767.440,18 zł** z budżetu Województwa Podlaskiego, bez kwoty dochodzonej na drodze sądowej od Konsorcjum ARUP/EKOTON
 - d. **1.927.168,12 zł** kwota stanowiąca przedmiot roszczeń wobec Konsorcjum ARUP/EKOTON/.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Jarosław Zygmunt Marszałki